

Müəllifi İlham Əliyevdir

Son illərdə ölkədə iqtisadiyyatın inkişafı, xüsusən qeyri-neft ixrac potensialının artırılması, investisiya və biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, sahibkarlığa dəstəyin gücləndirilməsi ilə bağlı Prezident İlham Əliyev tərəfindən mühüm fərman və sərəncamlar imzalanıb.

Bütün bunlar dünyada baş verən iqtisadi proseslər fonunda Azərbaycanda başlanılan yeni iqtisadi islahatların ilk gündən uğurla həyata keçirilməsini təmin edib. Islahatlar həm də mövcud iqtisadi potensialdan və əlverişli investisiya mühitindən daha səmərəli istifadə, bu sahədə təşviqat və ictimai iştirakçılıq sistemlərinin yaradılması, o cümlədən sahibkarlıq subyektlərinin müasir elmi-texniki çağırışlardan, stimullaşdırıcı mexanizmlərdən və innovasiyalardan yararlanmaları üçün yeni konseptual yanaşmaların tətbiqi kimi məsələləri də əhatə edib. Prezident İlham Əliyevin 20 aprel 2016-cı il tarixli fərmanı ilə iqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi (İİTKM) də məhz bu məqsədlə yaradılıb.

İdarəetmə sacayağı:
İslahat-Monitorinq-Kommunikasiya

İİTKM üç əsas funksional istiqamətə əhatə edir: bunlar iqtisadi təhlil, monitorinq və qiymətləndirmə, islahatların və iqtisadi nailiyyətlərin kommunikasiyasıdır.

Prezident İlham Əliyevin tapşırıqları əsasında İİTKM 12 strateji yol xəritəsi, habelə ərzaq təhlükəsizliyi, məşğulluq, rəqəmsal ödənişlər və s. sahələrdə stratejiyalar, dövlət proqramları və tədbirlər planlarının monitorinq və qiymətləndirməsini həyata keçirir. Bu əsasında İİTKM-də dövlət sənədlərinin icrası barədə "böyük verilənlər bazası" - "Big Data" yaradır. Öz növbəsində "Big Data"-nın emalı əsasında yeni islahatlar barədə təklifləri formalaşdırmaq mümkündür. Təkcə onu qeyd etmək kifayət deyil, 2016-cı ildə ölkə Prezidentinin tapşırığı əsasında strateji yol xəritələri hazırlananda İİTKM-in platformasında dövlət, özəl, akademiya, beynəlxalq təşkilatlar və vətəndaş cəmiyyətinin təmsil edən 400 nəfər ekspert cəmlənmişdi.

Beləliklə, monitorinq və islahat arasında qarşılıqlı təsir mübadiləsi idarəetməni yeni mərhələyə qaldırır: data əsaslı qərar qəbulətmə mexanizmi işləyir. İİTKM-in təqdim etdiyi Az-ranking.az və Monitoring.az platformaları funksional əlaqələndirilməklə islahatlar və monitorinqni iş axınına ri rəqəmsal olaraq bir-birinə bağlayır: yeni islahat yeni monitorinq və yeni monitorinq yeni islahat deməkdir.

İİTKM-də islahatların "hayat tsikli" nə aid olan bütün mərhələlər təhlil, monitorinq və qiymətləndirmə mərhələlərinə ayrılır. Misal üçün ixrac fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlara kömək etmək, onların işini asanlaşdırmaqdır.

Məlum olduğu kimi, sahibkarlıq fəaliyyətinə təsir edən parametrlərdən biri zaman və pul məsələsidir. Elə Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında "Sərhəddə ticarət" indikatoruna nəzər salsaq, görürük ki, sözügedən indikatorun qiymətləndirilməsi sərf edilən vaxt və xərclənən pulun miqdarına görə dəyişir. Yeni sahibkar ixrac-idxal əməliyyatlarına nə qədər zaman və maddiyyat sərf edərsə, bu həmin ölkənin hesabata dəkə mövqeyinə təsir göstərəcək. Buna görə də beynəlxalq indeksin təcrübəsinə dayanaraq prosedurların azaldılması istiqamətində ölkəmizdə "Bir Pəncərə" sistemi tətbiq edilir. Sistem əsas mahiyyəti və fəlsəfəsi dövlət-özəl münasibətlərinin dəyişməsi, intensivliyin və səffallığının təmin edilməsidir.

"Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzində ilk dövlət qurumunun xidməti fəaliyyət göstərir. İxracatçı sahibkarlar tələb olunan bütün bu sənədlərlə bərabər "Bir Pəncərə" Mərkəzində daha tez, səmərəli və effektiv şəkildə, əlavə vaxt və vaxt resursu sərf etmədən əldə edə bilər. Bu da öz növbəsində sahibkarın ixrac prosedurlarına asanlaşdırır. "Bir Pəncərə"-nin ixracatçı sahibkarlara göstərdiyi xidmətlər bunlara bitir. Bütün bunlarla yanaşı, mərkəz yerli sahibkarlara konsultasiyaların verilməsi, biznes ideyasına malik şəxslərə biznes planı yazılması, ixrac subsidiyaları, gömrük bəyannamələrinin real vaxt rejimində doldurulması ilə bağlı dəstək göstərir. Mərkəz sahibkarlara birbaşa ünsiyyətlə yanaşı, onlayn rejimində də xidmət göstərir.

Beləliklə, qısa müddətdir fəaliyyətinə baxmayaraq təcrübə göstərir ki, icazə və sertifikatların verilməsində zamanın azaldılması, daha az maddi məsrəf edilməsinə təsir göstərir, biznes tərəfdaşları arasında sənədlərin, o cümlədən, müqavilələrin elektron formada tərtibi və imzalanmasını, real vaxt rejimində transsərhəd elektron xidmətlərinin həyata keçirilməsini reallaşdırır. İntensiv və çeviklik yalnız daha az vaxt sərf etməklə sahibkarın işinə dəstək verir, onun maddi xərclərini düzgün tənzimləyir və gələcək fəaliyyətini stimullaşdırır. Ona görə də "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi bu gün ölkənin iqtisadi inkişafına böyük töhfə verir.

İİTKM-in 20-ə qədər dövlət proqramı, stratejiya, tədbirlər planı və strateji yol xəritələri üzrə həyata keçirdiyi monitorinq və qiymətləndirmə çərçivəsində hər bir istiqamətdə işçi qruplar fəaliyyət göstərir ki, bu da 300 nəfərə qədər şəxsi əhatə edir. İİTKM həm də Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə komissiyasının üzvü qrupunun və kitabliyinin müzakirələr apardığı platformadır. Bu platformada 300 nəfər dövlət, özəl, akademiya, vətəndaş cəmiyyəti və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri cəmlənib. Təkcə bu işçi qruplarında 600 nəfərə yaxın şəxsi islahatların "hayat tsikli"na aid bütün

İqtisadi islahatların unikal idarəedilməsi modeli

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi müasir çağırışlardan irəli gələn konseptual yanaşma və mexanizmləri uğurla tətbiq edir

mərhələlərdə dövlət-özəl əməkdaşlığı və dialoqu formatında fəaliyyət göstərir.

"Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi

İİTKM-in fəaliyyəti ilə daha yaxından tanış olmaq üçün bu günlərdə mərkəzə baş çəkdi. Diqqətimizi ilk çəkən İİTKM-in "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi oldu. Öyrənirik ki, ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsini təmin etmək istiqamətində görülən işlərdən biri "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzinin yaradılmasıdır. Mərkəz Azərbaycan Prezidentinin 22 fevral 2017-ci il tarixli "Rəqəmsal Ticarət Qovşağı" kimi Azərbaycan Respublikasının müdafiəninin gücləndirilməsi və xarici ticarət əməliyyatlarının genişləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərmanı əsasında yaradılıb. Misal üçün ixrac fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlara kömək etmək, onların işini asanlaşdırmaqdır.

Məlum olduğu kimi, sahibkarlıq fəaliyyətinə təsir edən parametrlərdən biri zaman və pul məsələsidir. Elə Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında "Sərhəddə ticarət" indikatoruna nəzər salsaq, görürük ki, sözügedən indikatorun qiymətləndirilməsi sərf edilən vaxt və xərclənən pulun miqdarına görə dəyişir. Yeni sahibkar ixrac-idxal əməliyyatlarına nə qədər zaman və maddiyyat sərf edərsə, bu həmin ölkənin hesabata dəkə mövqeyinə təsir göstərəcək. Buna görə də beynəlxalq indeksin təcrübəsinə dayanaraq prosedurların azaldılması istiqamətində ölkəmizdə "Bir Pəncərə" sistemi tətbiq edilir. Sistem əsas mahiyyəti və fəlsəfəsi dövlət-özəl münasibətlərinin dəyişməsi, intensivliyin və səffallığının təmin edilməsidir.

"Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzində ilk dövlət qurumunun xidməti fəaliyyət göstərir. İxracatçı sahibkarlar tələb olunan bütün bu sənədlərlə bərabər "Bir Pəncərə" Mərkəzində daha tez, səmərəli və effektiv şəkildə, əlavə vaxt və vaxt resursu sərf etmədən əldə edə bilər. Bu da öz növbəsində sahibkarın ixrac prosedurlarına asanlaşdırır. "Bir Pəncərə"-nin ixracatçı sahibkarlara göstərdiyi xidmətlər bunlara bitir. Bütün bunlarla yanaşı, mərkəz yerli sahibkarlara konsultasiyaların verilməsi, biznes ideyasına malik şəxslərə biznes planı yazılması, ixrac subsidiyaları, gömrük bəyannamələrinin real vaxt rejimində doldurulması ilə bağlı dəstək göstərir. Mərkəz sahibkarlara birbaşa ünsiyyətlə yanaşı, onlayn rejimində də xidmət göstərir.

Beləliklə, qısa müddətdir fəaliyyətinə baxmayaraq təcrübə göstərir ki, icazə və sertifikatların verilməsində zamanın azaldılması, daha az maddi məsrəf edilməsinə təsir göstərir, biznes tərəfdaşları arasında sənədlərin, o cümlədən, müqavilələrin elektron formada tərtibi və imzalanmasını, real vaxt rejimində transsərhəd elektron xidmətlərinin həyata keçirilməsini reallaşdırır. İntensiv və çeviklik yalnız daha az vaxt sərf etməklə sahibkarın işinə dəstək verir, onun maddi xərclərini düzgün tənzimləyir və gələcək fəaliyyətini stimullaşdırır. Ona görə də "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi bu gün ölkənin iqtisadi inkişafına böyük töhfə verir.

kənin qeyri-neft sektorunun ixracının inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır.

"Enterprise Azerbaijan" - virtual inkubasiya və akselerasiya platforması

İİTKM-in fəaliyyətinin istiqamətindən biri də müasir innovasiyalardan yararlanmaqla bu sahədə dövlət siyasətinin daha böyük uğur qazanmasına nail olmaqdır. Buna görə Azərbaycan biznes və investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafının təmin edilməsi məqsədilə Prezidentin fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"-nin "investisiya məlumat bankının yaradılması və məlumatlı təhlillər nəticəsində yenilənməsi" tədbirinin icrası ilə əlaqədar olaraq İİTKM tərəfindən "EnterpriseAzerbaijan.com" internet portalı yaradılıb. "EnterpriseAzerbaijan.com"-un beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirmək üçün ilk anlaşma memorandumu bu sahədə dünya liderlərindən olan "Enterprise Estonia" ilə olmuşdur.

Portalın missiyası hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən hazırlanan investisiya layihələri, aktivlər, təbii resurslar və investisiya imkanları haqqında məlumatların yerli və xarici investitorlara təqdim edilməsidir. "EnterpriseAzerbaijan.com" ideya və layihə həyata keçirmək istəyən müəllif və təşəbbüskarları ilə investisiya imkanları axtarışında olan investitorları bir araya gətirən davamlı yenilənən, istifadəyə rahat, təhlükəsiz, əlçatan, sürətli və geniş əhatə dairəsi olan bir platformadır. "EnterpriseAzerbaijan.com" portalı həm də dünyada məşhur, geniş kütləyə malik olan bir çox portallara inteqrasiya olunur və dünya maliyyə bazarlarına çıxmaq imkanı yaradır.

Azərbaycanda ilk dəfə məhz bu portaldə fəaliyyət istiqamətli üzrə qeyri-iqtisadi xərifə yaradılıb. Portaldə yerləşdirilən xərifədə nəqliyyat infrastrukturuna, sənaye parklarına, texnoparklara, biznes inkubatorlara, xidmət sektoruna, elm və təhsil müəssisələrinə, real vaxt servislərinə, şirkətlərə və s. daxil olmaqla 1200 əsas obyekt, həmçinin inzibati və iqtisadi rayonlar haqqında Azərbaycan, ingilis və rus dilində olmaqla, 3 dildə məlumat yerləşdirilib.

İİTKM-də olanda öyrəndik ki, "EnterpriseAzerbaijan.com" Azərbaycan ilk dəfə olaraq Bank of America Kickstart hesabı açıb. Bu hesab vasitəsilə "EnterpriseAzerbaijan.com" bir neçə biznes layihəsini (startap) Kickstarterdə yerləşdirib investisiya cəlb etməyə başlayıb. Hazırda "EnterpriseAzerbaijan.com"-a toplanan və kənarında olan startapları Kickstarterdə yerləşdirmək üçün tədqiqatlar aparılır. Azərbaycan Beynəlxalq Bankı da Azərbaycan startaplarının Kickstarterdə yerləşdirilməsi üçün "EnterpriseAzerbaijan.com"-a dəstək verir.

"EnterpriseAzerbaijan.com" xüsusilə gənc startapçıların dəstəklənməsi üçün 15 universitetdə təkcə bu il Vergilər Nazirliyi və Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyası ilə birlikdə 2000-dən çox tələbə ilə "Starta-

pa necə başlamalı?" mövzusunda seminarlar keçirmişdir.

Azexp.az - "Made in Azerbaijan"ın dünyaya açılan pəncərəsi

Hazırda Azərbaycanda elektron ticarətin lideri kimi "Azexp.az" çıxış edir. Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən böyük layihələrdən olan portal Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında istehsal olunan malların vahid məlumat bazasının yaradılması haqqında" sərəncamı əsasında 2016-cı ildə yaradılıb.

Portal Azərbaycan istehsalı olan rəqəbatqabiliyyətli və ixracçılıq məhsullarının xarici bazarlarda "Made in Azerbaijan" brendi adı altında təşviqinə dəstək verir. Digər tərəfdən "Azexp" ölkədə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması üçün ixracatçı sahibkarlara nəqliyyat, logistika, ödəniş və sertifikatlaşdırma sahəsində dövlət dəstəyi göstərir.

Bu mənada portal yerli məhsullar haqqında məlumatların təqdim edilməsi, onların daxili və xarici bazarlarda satışı üçün əlverişli platformadır. Ən əsas "Azexp" həm tələbni təklifi, həm də təklifi tələbi formalaşdırır. İki unikal imkan yaradan platformadır.

"Azexp" portalı "Made in Azerbaijan" məhsullarının xarici bazarlarda elektron ticarət platformaları üzərindən təşviqinin aparılması üçün dünyanın müxtəlif istiqamətlərində fəaliyyət göstərən ən məşhur ticarət platformalarına inteqrasiya olunur. Belə ki, "amazon.com", "alibaba.com", "all.biz", "Go4worldbusiness.com" kimi bir çox geniş auditoriyaya malik olan portallara inteqrasiya olunması Azərbaycan istehsalı olan məhsulların dünya bazarına çıxış imkanlarını artırır, onların satış əhatəsini genişləndirir.

Azərbaycanın yaradıcı sənaye sahəsində mövcud potensialını nəzərə alsaq, perspektivdə bu sektor ölkəyə ən azı 1-1,5 milyard dollar əlavə gəlir gətirə bilər. Bu məqsədlə kreativ məhsulların xarici bazarlarda təşviqi məqsədilə "Azexp.az" portalı sınaqdan keçmiş modelini və mövcud imkanlarını təklif edir. Bunun üçün bu sahədə ixtisaslaşmış "Etsy", "Kickstarter" və "Amazon Kindle onlayn portalları" və "Sothebys" auksion evi ilə əməkdaşlıq qurulub. "Azexp.az" bu il ərzində "Amazon" onlayn platformasında elektron kitabların satışını istiqamətində uğura nail olub. Belə ki, ümumilikdə "Azexp.az" və "Amazon" portallarında Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru, akademik Urxan Ələkbərovun "Fundamentals of Inclusive Development Management" adlı elektron kitabının üç ay ərzində 300-dən artıq nüsxəsi satılıb. Növbəti mərhələdə dizayn halları, el işləri, milli sənədlər, əsərlər, şəkilər, rəsmlər, kreativ video oynalar, musiqilər, bəstəkarlıq və potensial ixrac imkanı olan digər yaradıcı məhsulların "Etsy", "Apple", "Music", "iTunes", "Google Play", "Kickstarter", "Sothebys" və "Amazon Kindle" kimi platformalara yerləşdirilməsi nəzərdə tutulub.

Beləliklə, Azərbaycanda istehsal olunan məhsulların vahid məlumat bazası formalaşdırılıb və bu gün yerli sahibkarın "Azexp.az" vasitəsilə öz məhsullarını 200-dən artıq ölkədə təqdimat imkanı var. "Azexp.az"-in fəaliyyət göstərdiyi 3 il ərzində Azərbaycan məhsullarının beynəlxalq onlayn platformalarda mövcudluğu 300 dəfə artıb. Fəaliyyətə başladığı 2017-ci ilin yanvar ayından etibarən "Azexp.az" portalına dünyanın 111-dən artıq ölkəsindən müxtəlif (sənaye, qida, tekstil, kənd təsərrüfatı və s.) məhsullar üzrə 1 milyard 388,4 milyon ABŞ dollar həcmində ixrac sifarişləri daxil olub.

Mərkəzdə onu da öyrəndik ki, hazırda bir sıra ölkələr "Azexp.az" modelinə bənzər modellər tətbiq etməyə çalışırlar. Hətta Dünya Səmə Forumu və İİTKM arasında imzalanmış anlaşma memorandumunda "Azexp.az" təcrübəsinin yayılması da nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycanın Rəqəmsal Ticarət Qovşağı

"Azexp.az" portalının əsas keyfiyyət göstəricilərindən biri də İlham Əliyevin fərmanı ilə burada sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan vergi ödəyicisi kimi qeydiyyatdan keçmiş şəxslərlə onların xarici biznes tərəfdaşları arasında sənədlərin, o cümlədən müqavilələrin elektron formada tərtibinə və imzalanmasına, habelə real vaxt rejimində transsərhəd elektron xidmətlərinin həyata keçirilməsinə imkan verən "Azərbaycan Rəqəmsal Ticarət Qovşağı" bölməsinin yaradılmasıdır. Qeyd edək ki, döndürücü sənaye inqilabının çağırışlarına uyğun olaraq Azərbaycan Böyük Britaniyadan sonra Rəqəmsal Ticarət Qovşağı (RTQ) yaradan ikinci ölkədir.

Ölkələr arasında rəqabətin gücləndiyi dövrdə belə layihənin həyata keçirilməsi olduqca mükəmməl düşünülmüş iqtisadi addımlardan biridir. Çünki bu layihə ilə Azərbaycan regionda qeyri-neft sektoru üzrə ən rahat investisiya mühiti yaradılıb və xarici investitorlar üçün olduqca cəlbədar ölkəyə çevrilib. RTQ qeyri-rezident investitorların mövcud regionda investisiya layihələrini ən rahat və təhlükəsiz şəkildə həyata keçirmələri üçün unikal imkan yaradır.

Azərbaycan RTQ vasitəsilə dünyada ilk mobil rezidentlik və Estoniyadan sonra ikinci elektron rezidentlik təqdim edən ölkədir. İlk elektron rezidentlik Avropa İttifaqının Azərbaycanı nümayəndəliyinin rəhbəri, səfir Kestutis Jankauskasa təqdim edilib. RTQ-nin yenilikləri bunlara bitir, dünya tarixində ilk dəfə qeyri-rezidentə mobil imza - ASAN imzansı məhz RTQ İSESCO-nun baş direktoru Əbdülvəliyev bin Osman-əl Tüveycriyə təqdim edilib.

RTQ-nin təqdim etdiyi m-rezidentlik və e-rezidentlik vasitəsilə sənədləşmə ilə əlaqədar aparılan bütün proseslər çox sadə və bir o qədər təhlükəsizdir. Elektron və mobil rezidentliyin xarici investitor üçün üstünlüyü odur ki, ölkəmizdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən qeyri-rezidentlər ölkəyə daxil olmadan, sərhədi keçmədən dth.az saytında

qısa müddətdə qeydiyyatdan keçə bilər.

RTQ, eyni zamanda yerli sahibkarlar üçün də böyük imkanlar yaradır. Belə ki, ixrac prosedurlarının daha sadə, şəffaf və sürətli həyata keçirilməsi məqsədilə ixrac zamanı tələb olunan mənsə sertifikatı, fitosanitar, keyfiyyət, baytarlıq sertifikatı, gömrük bəyannaməsi, sərbəst satış sertifikatı kimi sertifikatların onlayn formada və yalnız bir müraciətlə "Vahid İxrac Örtəsi" vasitəsilə təqdim edilir. Bu da yerli ixracatçılara vaxt və xərclərə qənaət etməyə şərait yaradır. RTQ yerli sahibkarlar üçün yeni bazarlar da açmaqdadır. Belə ki, insan orqanizmi ilə birbaşa təmasda olan qida, kosmetika, tekstil, tibbi cihazlar, gigiyenik vasitələr və s. məhsulların ixracı zamanı tələb olunan Sərbəst Satış Sertifikatı Azərbaycanı ilk dəfə olaraq RTQ vasitəsilə yerli sahibkarlara təqdim olunur. Azərbaycan MDB məkanında bu tip sertifikatı təqdim edən üçüncü ölkədir.

RTQ-nin təklif etdiyi digər xidmətlər arasında qeyri-rezidentlər üçün olan e-company vasitəsilə sahibkar onlayn şəkildə öz şirkətini qura bilər. E-bank vasitəsilə Azərbaycanı ilk dəfə banka gətmədən, məsafədən bank hesabının açılması xidməti təqdim edilib. E-wallet xidməti vasitəsilə elektron pul kəsəsi ilə bütün ödənişlər portal üzərindən həyata keçirilə bilər. Bununla da sahibkar öz vaxtına qənaət edə bilər. E-document vasitəsilə iş şirkətin bütün elektron sənəd dövriyyəsi həyata keçirilir. Bundan başqa, transsərhəd əməliyyatları, elektron sənəd dövriyyəsi, qarşılıqlı tanınma, gömrük bəyannamələrinin doldurulması və sairə kimi xidmətləri də RTQ istifadəçilərə təqdim edir.

Ümumilikdə RTQ "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi və "Azexp.az" portalı ilə birgə ekosistem yaradaraq ixracatın təşviqinə xidmət göstərir.

"Monitoring.az" - monitorinq və qiymətləndirmə rəqəmsal transformasiya

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin BP şirkəti ilə birgə hazırladığı "monitoring.az" portalının yaradılmasının əsas məqsədi strateji yol xəritələrinin və digər dövlət proqramlarının monitorinqi və qiymətləndirilməsində qurumlar arasında olan "kommunikasiya məsafəsini" azaltmaq, monitorinq və qiymətləndirmə institutunun rəqəmsallaşdırmaqdır.

Azərbaycanda elektron hökumət və elektron məhkəmə ilə yanaşı, həm də elektron monitorinq sisteminin yaradılması çevik və səmərəli dövlət idarəetməsinin təminatıdır. İİTKM strateji yol xəritələrində nəzərdə tutulan fəaliyyətlərə bağlı monitorinq, qiymətləndirmə və kommunikasiya tədbirlərini, həmçinin öz səlahiyyətləri çərçivəsində dövlət qurumlarının sifarişində sənaye parkları, məhəllələr və aqroparklarda həyata keçirilən fəaliyyətlərini, habelə iqtisadi yönümlü dövlət proq-

ramlarının monitorinqini və qiymətləndirilməsini həyata keçirir. "Monitoring.az" portalı dövlət strategiyalarının, proqramların, tədbirlər planlarının monitorinqi və qiymətləndirilməsi nəticəsində Böyük Verilənlər (Big Data) bazası yaratmağa imkan yaradır.

"Azranking.az" portalı isə Verilənlər Bazasından istifadə etməklə islahatların generasiyasını təmin edir və islahatlar da yenidən monitorinq olunur. "Monitoring.az" və "Azranking.az" portalları arasında funksional əlaqə "müdrək çevrə" yaradır.

Beləliklə, mərkəzdəki müşahidələrimiz göstərdi ki, İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın özünəməxsus iqtisadi islahatların idarəedilməsi modeli yaradılıb. Cəmi 3 ildir fəaliyyət göstərən İİTKM müasir çağırışlardan irəli gələn konseptual yanaşma və mexanizmləri uğurla tətbiq edir.

"Azranking.az" - islahatların rəqəmsal generasiyası

İİTKM-in fəaliyyətini təmin etdiyi "Dövlət-Biznes Dialoqu Platforması" və Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiya"-nın internet Portalı - "Azranking.az" vasitəsilə idarəetmə elektron qaydada həyata keçirilir. Komissiyanın işçi qruplarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, iclas və görüşlərin təşkil edilməsi, daxili məlumatların və müvafiq sənədlərin mübadiləsi də yeni internet platforması üzərindən reallaşacaq. Bundan başqa, Azərbaycan və ingilisdillilərdə fəaliyyət göstərən "Azranking.az" portalında beynəlxalq reytinglər üzrə bütün məlumatlar, metodologiya, qiymətləndirmə və eyni zamanda reyting üçün qiymətləndirilən bütün ölkələrin Azərbaycan ilə illər üzrə müqayisəli təhlil sistemi və digər funksiyalar mövcuddur. Portal komissiyanın iclaslarında baxılan məsələlər və qəbul edilən qərarlar barədə məlumatların ictimaiyyətə, eləcə də, kütiyyə informasiya vasitələrinə şəffaf və əlçatan olaraq yayılmasını təmin etmək məqsədi daşıyır.

İslahatların kommunikasiyası

İİTKM, həmçinin Azərbaycanda aparılan islahat prosesinin yerli və beynəlxalq səviyyədə geniş kommunikasiyasını həyata keçirir. Mərkəz internet resursları üzərindən aktiv fəaliyyət göstərir, sosial şəbəkələrdə 40-ə qədər resurs üzərindən müntəzəm olaraq islahat prosesinin kommunikasiyasını həyata keçirir. Mərkəzin əməkdaşları məlumatlı olaraq islahatların işiqandırılması məqsədilə mediada analitik şərhlərə çıxış edir, müxtəlif televidio proqramlarına və debatlarla qatılırlar. Azərbaycanı aparılan islahat prosesi ilə bağlı həm də beynəlxalq müstəvidə təşviqat işi aparılır. Belə ki, mərkəzin əməkdaşlarının nüfuzlu "Forbes", "Reuters", "BBC", "Emerging Europe", "Digital Age", "moscow-baku.ru", "Milliyet", "Hürriyyət", "Daily Sabah" və s. kimi nəşrlərdə müəssisə və məqalələr dərc olunub. Mərkəz aylıq qısa ixrac icmal, islahat icmal və video icmal hazırlayır. İslahat prosesinin statistik infoqrafik təsviri, video formada təqdimatı və elektron kütiyyə informasiya vasitələrində də bu məlumatların statistik infoqrafiklərə işiqandırılması məlumatlılığın artmasına xüsusi töhfə verir. Prezidentin fərman və sərəncamlarına, digər vacib islahat tədbirlərinə əlavə sosial şəbəkələr üzərində TV kanallarında yayılır. İİTKM iqtisadi sahədə fəaliyyət göstərən TV layihələrinin yaradılmasında və fəaliyyətində də xüsusi rol oynayır.

Mərkəz Dünya Bankı, SIGMA, Avropa İttifaqı kimi nüfuzlu təşkilatlarla onlarla birgə tədbirlər və görüşlər keçirir. Həmçinin beynəlxalq nüfuzlu xarici ekspertlərə birlikdə müxtəlif mövzularla təlimlər təşkil olunur və iştirakçılara sertifikatlar təqdim olunur. İİTKM-in əməkdaşları ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Hindistan, Yaponiya, İtaliya, Estoniya, Tailand, Türkiyə və başqa ölkələrə səfər edərək iqtisadi islahatlar barədə məlumatlı təqdimat edirlər. Bu il ABŞ-in paytaxtı Vaşinqton şəhərində Dünya Bankı ilə Beynəlxalq Valyuta Fondunun illik toplantısında Azərbaycanda iqtisadi islahatlarla dair xüsusi tədbir keçirilib. Toplantıda "Doing Business islahatları: Azərbaycanın inklüziv və davamlı iqtisadi inkişaf" mövzusunda təqdimat nümayiş olunub.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu və sistemli islahatlar çərçivəsində İİTKM-in yaranması və özlünün də bu islahat prosesinə qoşulması onu göstərir ki, Azərbaycanın dövlət idarəetməsinin səmərəliliyi təmin olunmuşdur. İİTKM-in uğurlarının da səbəbi məhz effektiv məncemət, rəqəmsal həllər, insan kapitalı və dövlətçiliyə bağlılıqdır. Dəhlizlərdə, iş otaqlarında və iclas zallərində rastlaşdığımız əməkdaşların işgüzarlığı və ruh yüksəkliyi qaynar iş həyatını göstərir. Bu gün İİTKM-də nüfuzlu xarici universitetləri bitirən məzunlar, elmlər və fəlsəfə doktorları, magistrlər pəşakarı və vətənpərvərliyi özlərində birləşdirərək İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən islahatlara öz töhfələrini verməyə çalışırlar.

Rəşad CƏFƏRLİ,

"Azərbaycan"